

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Stichting Garantiefonds Reisgelden
 Postbus 4040
 3006 AA ROTTERDAM

**Directoraat-generaal
 Bedrijfsleven & Innovatie**

Bezoekadres
 Bezuidenhoutseweg 73
 2594 AC Den Haag

Postadres
 Postbus 20401
 2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
 00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
 F 070 378 6100 (algemeen)
 www.rijksoverheid.nl/ezk

Behandeld door
 10.2.e

T 070 10.2.e
 10.2.e@minezk.nl

Ons kenmerk
 DGBI / 21093517

Uw kenmerk

Bijlage(n)
 1

Datum **7 APRIL 2021**
 Betreft Subsidiebeschikking Voucherkredietfaciliteit SGR
 Verplichtingsnummer: 10.1.c

Geachte mevrouw 10.2.e

1. Aanvraag

Op 1 maart 2021 ontving ik u brief van dhr. 10.2.e kenmerk 'Uitvraag subsidie inzake voucherfonds reisbranche', waarin u namens Stichting Garantiefonds Reisgelden ("SGR") subsidie aanvraagt in de vorm van een leningsfaciliteit ter grootte van een bedrag van EUR 400.000.000. U heeft daarbij verwezen naar mijn brief van 9 december 2020 aan de Tweede Kamer.¹

U vraagt mij in uw brief om een subsidie in de vorm van een lening zodat bij u aangesloten handelaren in de zin van Titel 7A van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek die pakketreizen aanbieden en/of gekoppelde reisarrangementen faciliteren ("Handelaren") in staat worden gesteld om de vouchers, die zij hebben uitgegeven vanwege een annulering van een pakketreisovereenkomst of gekoppeld reisarrangement, aan consumenten terug te betalen, met voldoende liquiditeitsbehoud ter voorkoming van faillissementen. U geeft in uw aanvraag aan dat de leningsfaciliteit louter voor dit doel zal worden ingezet. U geeft aan dat SGR aan de betrokken reisondernemingen een voucherkrediet zal verstrekken voor maximaal 80% van de voucherbalans van de betreffende onderneming met een maximum van EUR 50.000.000. De reisonderneming zal de overige 20% op andere wijze moeten financieren.

2. Beoordeling van uw aanvraag

De reisbranche is door alle reisbeperkingen in verband met Covid-19 in financiële problemen komen te verkeren. Om acute en op grote schaal faillissementen in de reisbranche te voorkomen heeft SGR op 16 maart 2020 besloten om de vouchers – uitgegeven vanwege een annulering van de pakketreisovereenkomst door Corona – te ondersteunen door haar garantieregeling uit te breiden naar 'Corona-vouchers'. Deze vouchers kennen een maximale looptijd van 12 maanden. In maart 2021 dienen de eerste grote aantallen Corona-vouchers te worden terugbetaald. De hiervoor benodigde middelen zijn bij veel reisondernemingen niet voorhanden. De

¹ Brief van onder meer de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat van 9 december 2020 (*Kamerstukken II 2020/21, 35420, nr. V*).

reisbeperkingen hebben ertoe geleid dat de Handelaren niet in staat zijn geweest om met gebruikmaking van vorderingen op buitenlandse leveranciers alsnog reizen uit te voeren, noch zijn er genoeg nieuwe boekingen gemaakt die voor nieuwe cashflow hebben gezorgd. Om te voorkomen dat Handelaren failliet gaan vanwege de terugbetalingsplicht aan consumenten heeft SGR een aanvraag ingediend bij de Staat voor het ter beschikking stellen van een voucherkredietfaciliteit.

Op basis van de Richtlijn pakketreizen² zijn lidstaten verplicht om ervoor te zorgen dat de op hun grondgebied gevestigde reisorganisaties zekerheid stellen voor de terugbetaling van vooruitbetaalde bedragen van pakketreizen en gekoppeld reisarrangementen, indien reisorganisaties failliet gaan. Het merendeel van de reisorganisaties geeft door hun deelname aan SGR invulling aan deze verplichting. Fondsen als SGR, Garantiefonds GGTO en VZR Garant voorzien consumenten van een garantie waardoor consumenten schadeloos worden gesteld bij een faillissement van een aangesloten reisorganisatie. Sinds 16 maart 2020 vallen ook bepaalde Corona-vouchers onder deze garantie. Bij de SGR zijn ongeveer 750 reisorganisaties aangesloten, die ongeveer 90% van de markt voor pakketreizen vertegenwoordigen.

Eind november 2020 bedroeg de aan SGR gerapporteerde voucherbalans van alle deelnemers afgerond EUR 675.000.000,-. Dit is het totaalsaldo aan Covid-19 gerelateerde geannuleerde reissommen tot eind november 2020. Reisondernemingen die met SGR-garantie een voucher hebben uitgegeven, hebben binnen 12 maanden na uitgifte de verplichting om de consument op verzoek de voucher terug te betalen als de voucher niet in de tussentijd is omgezet in een nieuwe reisovereenkomst. De terugbetaling van het saldo van de voucherbalans zal gespreid over een periode van 12 maanden plaatsvinden

De terugbetalingsverplichting die op de Handelaren rust vergroot de faillissementskans voor de sector aanzienlijk. Er bestaat daardoor een reële kans dat – in het geval van een aanzienlijk aantal faillissementen in de sector – de beschikbare middelen van SGR niet voldoende zullen zijn om alle schades van consumenten te dekken. De te verwachte schades zijn gezien de aard van deze crisis niet te voorspellen. De hoogte hiervan is namelijk afhankelijk van het aantal faillissementen, het type ondernemingen dat failliet gaat (grote of kleine reisorganisaties) en de financiële positie van deze ondernemingen.

Daarbij zou een faillissementsgolf ook grote gevolgen hebben voor de werkgelegenheid in de sector. Met het bieden van steun aan de sector in de vorm van de voucherkredietfaciliteit wordt:

- het specifieke voucherprobleem dat door de pandemie is ontstaan verholpen;
- bevordert dat consumenten worden terugbetaald door de betreffende Handelaren met uitzicht voor die reisorganisaties op behoud van liquiditeit;
- krijgen de betreffende reisorganisaties een gelijke kans om te overleven; en
- blijft de betreffende kolom in de reissector intact, hetgeen ook een positieve uitwerking heeft op toeleveranciers en zelfstandige reisaanbieders.

² Richtlijn (EU) 2015/2302 betreffende pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen.

Uit cijfers van SGR en ANVR en cijfers die de Staat rechtstreeks van reisorganisaties heeft ontvangen blijkt dat ongeveer de helft van de reisorganisaties onvoldoende liquide middelen heeft om tijdig consumenten terug te betalen. Op basis van aannames van SGR en een maximum van EUR 50.000.000,- per deelnemende reisorganisatie is berekend dat er in totaal een bedrag van EUR 400.000.000,- benodigd zou zijn. Dit aantal komt ook tot uiting in de voorinschrijving voor een mogelijke lening in verband met terugbetaling van de Corona-vouchers, die SGR begin 2021 heeft ingesteld en waarbij ongeveer 300 van de aangesloten reisorganisaties hebben aangegeven gebruik te willen maken van de faciliteit voor een bedrag van ruim EUR 300.000.000,-.

Met het beschikbaar stellen van de lening voor voucherkrediet vult de Staat haar verantwoordelijkheid die voortvloeit uit de richtlijn Pakkotreizen, gezien de bijzondere situatie ontstaan door de pandemie, in op een wijze die ook de reisondernemers ondersteunt. Gegeven de huidige marktomstandigheden en de bijzondere aard van deze crisis is het voor een deel van de bedrijven moeilijk om financiering in de markt aan te trekken. Gebruik van generieke garantieregelingen is doorgaans ook moeilijk, omdat een kredietrelatie vereist is en niet alle reisorganisaties die hebben. Daarnaast beoordelen private financieringsverschaffers elk bedrijf afzonderlijk. Door het voucherkrediet via SGR ter beschikking te stellen kunnen de risico's over de gehele sector worden verspreid mede met behulp van een solidariteitsheffing in de vorm van een consumentenbijdrage per boeking.

Opgenomen bedragen uit de leningsfaciliteit zullen door SGR na het sluiten van de leningsovereenkomst binnen zeven jaar moeten worden terugbetaald, inclusief een rentevergoeding. De hoogte hiervan bedraagt 2%. Aflossing geschiedt lineair en per kalenderkwartaal, met ingang van 1 juli 2022.

SGR gebruikt deze opgenomen bedragen louter om leningen te verstrekken aan reisorganisaties met een looptijd van zes jaar, uit hoofde van uiterlijk op 31 december 2021 ondertekende geldleningsovereenkomsten, ten behoeve van de terugbetaling van door SGR gegarandeerde reisvouchers met betrekking tot pakketreizen en/of gekoppelde reisarrangementen die als gevolg van reisbeperkingen wegens Covid-19 aan consumenten zijn uitgegeven. Uitvoeringskosten worden door SGR voldaan uit de renteopslag van 2-5%, die voor alle kredietnemers gelijk wordt toegepast en die SGR met een step-up bovenop de door de Staat gehanteerde rente van 2% aan de van het krediet gebruikmakende reisondernemingen in rekening brengt. Voor zover de rentemarge aan het einde van de looptijd van de lening eventuele verliezen en kosten overstijgt, dient SGR deze aan de Staat te voldoen.

SGR zal daarnaast ook voor terugbetaling van vouchers betrekking hebbende op losse diensten haar deelnemers een voucherkrediet verschaffen, binnen de afspraken die van toepassing zijn op de leningsfaciliteit. De financiering daarvan geschiedt door SGR uit eigen middelen en dus niet met de lening van de Staat aan SGR. Bij de verstrekking van het voucherkrediet aan een reisonderneming, en de daaraan gerelateerde opname van de lening uit de leningsfaciliteit door SGR, kunnen mogelijkerwijs ook bedragen meegenomen worden van Corona-vouchers betrekking hebbende op losse overeenkomsten van verblijf. Om een efficiënte en voorspoedige uitvoering door SGR te bespoedigen zal SGR dit achteraf per 1 april 2022 corrigeren met een versnelde aflossing van de daarmee corresponderende

bedragen conform de daarvoor geldende bepalingen in de leningsovereenkomst tevens pandakte.

Ons kenmerk
DGBI / 21093517

Deze bijzondere situatie vergt maatwerk in de opzet van de subsidie, die wordt verstrekt in de vorm van een leningsfaciliteit. De lening zal worden beheerst door een uitvoeringsovereenkomst, te weten een leningsovereenkomst, die alle aspecten van de lening regelt en de verhouding met SGR. Deze uitvoeringsovereenkomst is een uitvoeringsovereenkomst als bedoeld in artikel 4:36 van de Algemene wet bestuursrecht.

3. Staatssteun

De subsidieverstrekking leidt niet tot het verstrekken van onrechtmatige staatssteun in de zin van artikel 107 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), dat het verstrekken van Staatssteun in beginsel verbiedt. Op grond van uw aanvraag kom ik tot de conclusie dat u zelf geen staatssteun ontvangt, maar dat u als financiële intermediair wel staatssteun doorgeeft aan de ondernemers waaraan u het voucherkrediet verstrekt.

U zult enkel de rol vervullen van een financiële intermediair, die zelf geen voordeel ontvangt uit de lening die u wordt verstrekt. De eventuele vergoeding van kosten zal SGR niet ten laste brengen van de lening of op andere wijze ten laste van de Staat brengen. Zoals omschreven in uw aanvraag kunnen (uitvoerings)kosten door SGR worden voldaan uit de rentemarge die SGR aan de reisondernemingen in rekening brengt voor het verleende voucherkrediet, bovenop de 2% rente die ook door de Staat aan SGR in rekening wordt gebracht. De verstrekking van de lening aan SGR tegen een rentepercentage van 2% voorkomt dat SGR voordeel geniet en zorgt voor een extra prikkel voor SGR om prudent met de lening om te gaan en de lening tijdig en volledig aan de Staat terug te betalen.

De Europese Commissie zal staatssteun in de vorm van subsidies voor overheidsleningen op grond van artikel 107, lid 3, onder b), VWEU als verenigbaar met de interne markt beschouwen, mits de aan u te verstrekken lening en de daarmee te verstrekken voucherkredieten voldoen aan de voorwaarden neergelegd in paragraaf 3.3 (Steun in de vorm van rentesubsidie voor leningen) van de Tijdelijke kaderregeling inzake staatssteun ter ondersteuning van de economie vanwege de huidige COVID-19-uitbraak.

Op grond van artikel 107, lid 3, onder b), VWEU jo. randnummer 27 van de Tijdelijke kaderregeling inzake staatssteun ter ondersteuning van de economie vanwege de huidige COVID-19-uitbraak heb ik deze steunverlening ter goedkeuring voorgelegd aan de Europese Commissie. De Europese Commissie heeft bij besluit van 30 maart onder vermelding van het kenmerk C(2021)2370 haar goedkeuring verleend aan de onderhavige steunverlening.

Mocht blijken dat u niet kunt voldoen aan de in paragraaf 3.3 (Rentesubsidie voor leningen) van de Tijdelijke kaderregeling inzake staatssteun ter ondersteuning van de economie vanwege de huidige COVID-19-uitbraak neergelegde voorwaarden, dan dient u hiervan onverwijld mededeling te doen.

4. Besluit

In het kader van mijn beleid gericht op het ondersteunen van innovatie en ondernemerschap in Nederland, verleen ik u hierbij, op grond van artikel 2, eerste lid, onderdeel d, van de Kaderwet EZK- en LNV-subsidies, subsidie in de vorm van een leningsfaciliteit gekoppeld aan bestaande vouchers voor pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen met SGR-garantie ter grootte van een bedrag van EUR 400.000.000, waarvoor u subsidie hebt aangevraagd.

De subsidie in de vorm van een leningsfaciliteit dient uitsluitend te worden gebruikt om voucherkredieten te verstrekken aan bij SGR aangesloten Handelaren met inachtneming van hetgeen is bepaald in de bijgevoegde leningsovereenkomst (**bijlage 1**). Deze leningsovereenkomst is een uitvoeringsovereenkomst in de zin van artikel 4:36 van de Algemene wet bestuursrecht, regelt alle rechten en verplichtingen met betrekking tot de lening en maakt integraal deel uit van dit besluit. De verplichtingen in de leningsovereenkomst hebben het karakter van verplichtingen in de zin van artikel 4:37 en 4:38 van de Algemene wet bestuursrecht.

5. Opschortende voorwaarde

Deze subsidie is verstrekt onder de opschortende voorwaarde dat u mij voor 18 mei een authentieke getekende kopie van de leningsovereenkomst tevens pandakte doet toekomen.

6. Subsidieverplichting

De subsidie bevat de verplichting om - op mijn verzoek- mee te werken aan de evaluatie van het beleid op grond waarvan deze subsidie is verstrekt. Deze verplichting geldt voor 10 jaar na de datum van deze beschikking. De leningsovereenkomst tevens pandakte beheerst alle verplichtingen en verantwoordelijkheden ten aanzien van de subsidie verstrekt krachtens deze beschikking.

7. Vaststelling subsidiebedrag

De vaststelling van het subsidiebedrag geschiedt met toepassing van artikel 4:44, eerste lid, onderdeel c, van de Algemene wet bestuursrecht.

8. Correspondentie

Alle correspondentie met betrekking tot deze subsidie dient u, met vermelding van bovenstaand verplichtingnummer **10.1.c** te zenden naar:

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
10.2.e
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**

Ons kenmerk
DGBI / 21093517

Hoogachtend,

de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
namens deze:

10.2.e

Tegen dit besluit kan degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken binnen zes weken na de dag van verzending van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat, directie Wetgeving en Juridische Zaken, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag. Dit besluit is verzonden op de in de aanhef van deze brief vermelde datum.